

Herning 26. oktober 2016

Dyrlæge Anders Elvstrøm, Danvet
Chefforsker Hanne Maribo,
SEGES Videncenter for Svineproduktion

SUNDE GRISE I HELE VÆKSTPERIODEN

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

LDP 2020

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

A photograph of a group of approximately 20-25 piglets in a farm pen. The piglets are mostly pink and white, with some having yellow ear tags and red or pink markings on their backs. They are standing on a metal grate floor. In the background, there is a green metal structure and a grey metal wall. The text "Sunde grise i hele vækstperioden" is overlaid in the center of the image.

Sunde grise i hele
vækstperioden

SMITTEBESKYTTELSE NU!

- Ekstern smittebeskyttelse
- Intern smittebeskyttelse
- Hav overblik over produktionen – hvor er grisene?
- Sektioner nu (også grisene)!

- Bedre sundhed
 - Reduceret foderforbrug
 - Reduceret antibiotikaforbrug
 - Bedre bundlinje

Men det gælder også:

HVOR MEGET SKAL DER TIL AT SMITTE?

Infektionsrute	Antal virus/bakterier
Munden	100.000
Næsehulen	10.000
Sår i huden	10

Sklibning

Halekupering

Obduktioner på laboratoriet: 50% dør af blodforgiftning!

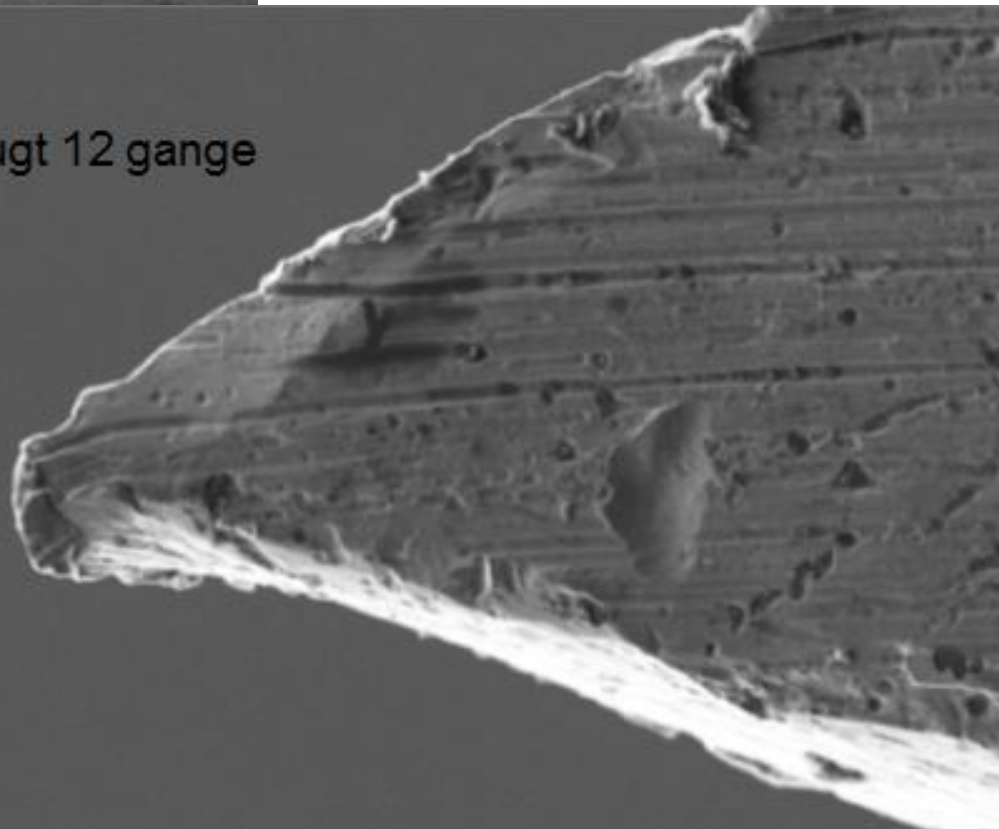
Kastration

Ubrugt

Brugt 12 gange

Er kanylen spids?

Rengør mellem hver gris OG
skift nu mellem HVER sti

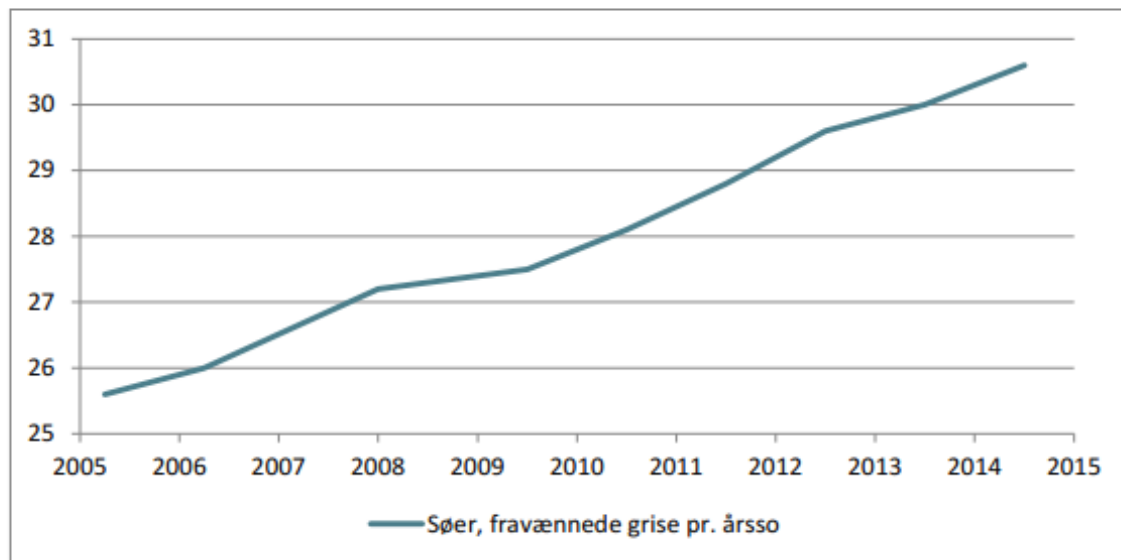

FRAVÆNNINGSVÆGT

- Stor fremgang i produktiviteten i soholdene i de sidste 15 år
- Ingen opgørelser på fravænningsvægten, men den er faldet

Lovgivning: 4 uger
Dispensation: 3 uger

FRAVÆNNINGSVÆGT

- Udfordringer ved lav fravænningsvægt:
- Kræver flere pladser i klimastalden
- Små grise følsomme for luftvejssygdomme v. fravænning
- Stiller større krav til klima
- Stiller større krav til pasning

FRAVÆNNINGSVÆGT

- Sundhed
- Undersøgelser fra laboratoriet i Kjellerup:
 - 20 % af dødeligheden i farestalden skyldes sygdom
- Sygdomme har stor indflydelse på fravænningsvægten
 - Hvad har de med i bagagen?

FRAVÆNNINGSVÆGT

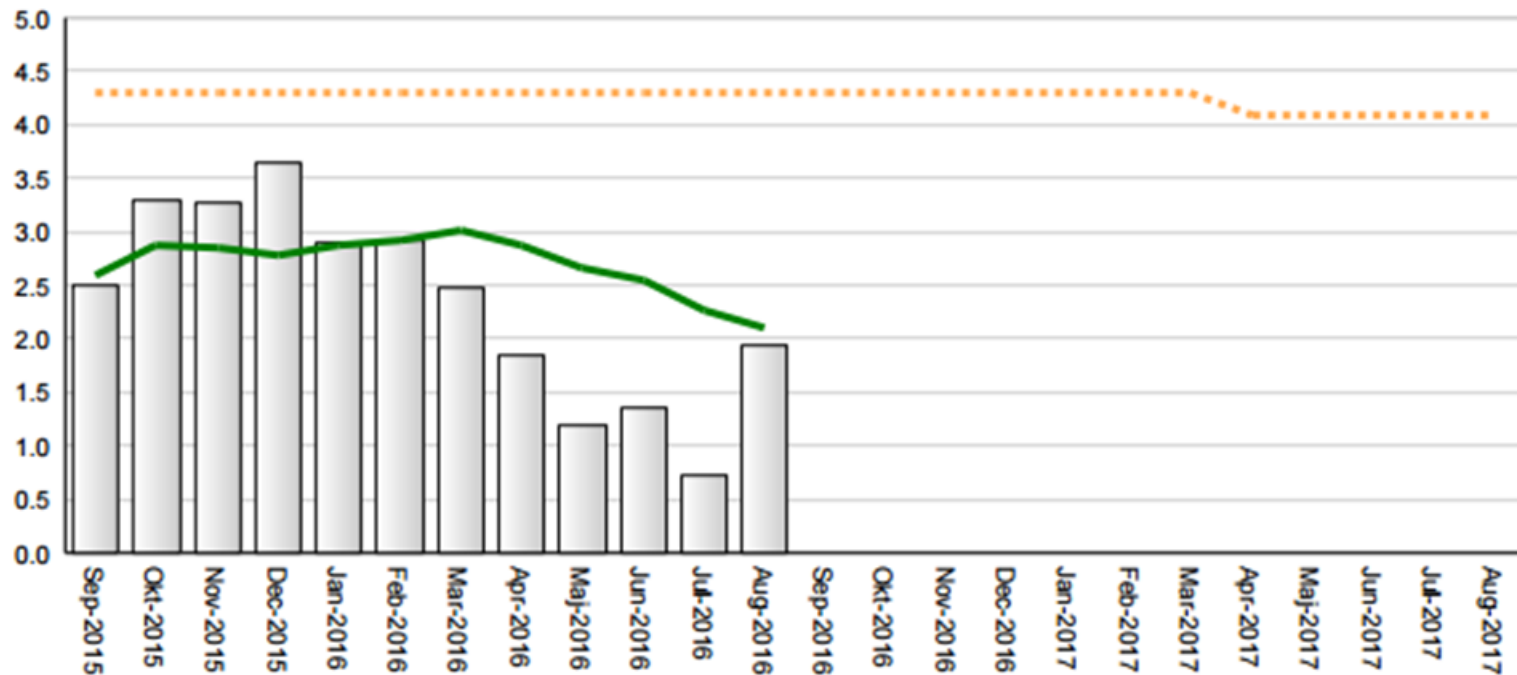
- Sektionering af farestalden
- Kontrol af luftsvejssygdomme
- Bedre styring af klima
- Bedre mulighed for vask

FRAVÆNNINGSVÆGT

- Udvikling i medicinforbrug efter sektionering af farestald:

FVST's grænseværdi, løbende 9 måneder

FRAVÆNNINGSVÆGT

- Diegivningsperioden – er den for kort!!
- Fodring af de diegivende søer
- Søer har potentiale til at malke mere
- *Hanne, hvad med sofodring?*

FARESTALDEN – FODRING AF SOEN

- Fodring af soen
 - Huld ved faring 16-19 mm rygspæk
 - Fede søer malker ikke bedre!
 - Halm ved faring
 - Brug de nye anbefalinger 7,7/120
 - Gode sunde råvarer (35 % byg/havre)
 - Fibre i foderet ex. 3 % roepiller
 - HY-D (47,5 µg Hy-D/FEso 1.900 i.e. D3)
 - Fokus på foderoptagelse og justering

ØKONOMI PR. ÅRSSO

- POTENTIALET I NYE NORMER

Udgangspunkt: Søerne skal malke mere hele diegivningen

Parameter	Forventet effekt	Værdi/årso
Fravænningsvægt	31 grise $\times$ 0,25 kg/gris $\times$ 11-12 kr./kg	85-95 kr.
Mindre væggtab	Ca. 3,5 kg pr. kuld	10-45 kr.

ØKONOMI PR. ÅRSSO

- POTENTIALET I NYE NORMER

Udgangspunkt: Søerne skal malke mere hele diegivningen

Parameter	Forventet effekt	Værdi/årso
Fravænningsvægt	31 grise $\times$ 0,25 kg/gris $\times$ 11-12 kr./kg	85-95 kr.
Mindre væggtab	Ca. 3,5 kg pr. kuld	10-45 kr.
Merpris, foder farestald	400-500 FEso $\times$ 8-9 øre pr. FEso	32-45 kr.

ØKONOMI PR. ÅRSSO

- POTENTIALET I NYE NORMER

Udgangspunkt: Søerne skal malke mere hele diegivningen

Part af normen	Effekt	Værdi/årsso
Fravænningsværdi	Merpris $\times$ 11-12 kr./kg	85-95 kr.
Mindre væggtab	Ca. 50 FES	10-45 kr.
Merpris, foder forestald	400-500 FES	22-45 kr.
Diegivningsfoder udenfor forestalde	Skal undgås	

Gevinst 50-100 kr. pr årsso!
Plus gevinst efter fravænning

FARESTALDEN - FODRING AF PATTEGRISENE

1. Somælk
2. Somælk
3. Somælk
4. Alternativ flydende kost
 - Vand
 - Mælkekopper...
5. Supplement tørfoder
 - Væn grisene til tørfoder

MÆLKEKOPPER – 2 ERFARINGER

- **14 grise pr. kuld m/u mælk**
 - Dødelighed reduceret fra 10 til 5 %
 - 0,7 ekstra fravænnnet gris
 - 450 g mælkepulver/gris – 8 kr./gris
- **18 grise pr. kuld + mælk**
 - Dødelighed 11 %
 - 15,1 fravænnede pr. kuld
 - 1,4 kg mælkepulver/gris → faktor * 3 ca. 25 kr./gris

ERFARINGSINDSAMLING I 10 BESÆTNINGER

Ingen
problemer
med diarré

Soen passer
flere grise
end den har
patter

Tilfredse
besætninger

Ekstra tid til
rengøring af
anlæg og
kopper

Spares i
farestalden

Ingen sammenhæng
mellem resultater og
mælkepulver, størrelse
af faresti og type af
anlæg

OMKOSTNINGER TIL MÆLK SKAL BETALES

- Reduktion af dødelighed = flere fravænnede grise
 - Pattegrisedødelighed skal sænkes med 3 procentpoint
 - Højere fravænningsvægt kan ikke betale mælken alene
- **Nye afprøvninger: Potentiale i mælkekopper**
 - Varieret kuldstørrelse – hvordan klarer de sig
 - Hvordan klarer de små pattegrise sig (< 1 kg)

FODRING I FARESTALDEN

- Der skal også tørfoder til: - start ved ca. 14 dage
- Øvelse gør mester:
 - De lærer at æde tørfoder (80 % v. 4 uger)
 - De lærer at drikke vand
 - De mindste kommer med!
 - Træner fysiologien!
- Brug en god fravænningsblanding
 - Letfordøjelige råvarer (blodplasma, sojaprotein konc., mælk)
 - UDEN zink
- Hold hygiejnen i top
 - "Babyfoder" er også letfordøjeligt for bakterier m.m.

FRAVÆNNINGSVÆGT SMÅGRISESTALDEN

- Stor forskel i fravænningsvægt i hvert hold
- De 15% mindste grise stiller store krav:
- Fodring
- Klima
- Tilvækst

NÆRMILJØ TIL DE 15 % MINDSTE GRISE

Vægt (kg)	Luft under overdækning (°C)	Gulv under overdækning (°C)	Rumtemperatur (°C)
5,5	31-32	32	25-26
6,0	30-31	32	24
7,0	29-30	32	24

FRAVÆNNINGSVÆGT SMÅGRISESTALDEN

- Grise under 5 kg ved fravænning er meget følsomme overfor sygdomme, som stærke grise ikke bliver syge af
- Lab. svar fra utrivelige små grise. SPF besætning

Diagnose: Se nedenstående beskrivelse og sammendrag.
Salmonella suspekter kolonier.
Streptococcus suis, type 2.
Bordetella bronchiseptica.
Haemophilus parasuis.
Streptococcus dysgalactiae ssp. equisimilis

Bemærkning: -
FORELØBIGT SVAR. Endeligt svar følger med fakturering.
Salmonella isolat er sendt til serotypning.

Hvordan gør vi så ved fravænning?

ALLE GRISE I UGEHOLDET UD AF FARESTALDEN

- Ingen tilbageflytning af søer og pattegrise
- Ingen tilbageføring af smitte
- Du løser flaskehalsproblemet i farestalden
- Færre søer, der kommer i diebrunst
- Flere kuld pr. årsso
- Nemmere at håndtere smågrise end opsamlings søer!
- Bedre overblik!
- Du sparer penge

EFTERNØLERENS PRIS

- En efternøler hos en opsamlings-so i en uge:
 - Pris: 25 kr.
- Efternølerne fravænnnes med resten (babystald og foder)
- I sti med ekstra gode forhold
 - Pris 10 kr.

FODRING

Optimal fodringsstrategi

- Adgang til vand!
- Kvalitet af foderet
- Fodringsstrategi tilpasset grisenes vægt/alder
- Restriktiv/ad libitum
- Først langtrug med vand (hygiejne)
- På gulv de første dage (hygiejne)

Trugene skal være rene!

Og holdes rene!

VAND - EN FORUDSÆTNING

- Vandforsyning:

- Ydelse 0,5-0,8 l. pr. minut
- En drikkekop / 15-30 grise
- En drikkeventil pr. 10 grise
- Vand i trug ved fravænning

Vandkvalitet

- Mange kim i vandet
- Højt antal colibakterier
- Mere diarré
- Rens rørene

FODRING

Foderautomaten skal justeres.....

Er der plads til alle?
Fællesspisning!

BABY- OG STARTFODER

Blodplasma
Tilvækst som zink
Dyrt!

Vallepulver
Øget tilvækst
Meget dyrt

- Gode råvarer
- Overhold normerne
- Skåneprogram
- Brug org. syrer og enzymer

KAN "SUPERFODER" ERSTATTE BEHANDLINGER

FORELØBIGE RESULTATER 1 UD AF 2 BESÆTNINGER

10 dage efter fravænning:

1. Tetracyklin
2. Colicol
3. Colicol (før)
4. Superfoder
 - 60% korn varmeb.
 - Benzoesyre, smørsyre Bactocell
 - 17 % mælk
 - 4,5 % plasma

Hvad kunne foderet så?

- g/dag = Tetracyklin
- g/dag > Colicol
- Individbehandlinger > Tetracyklin

Det er IKKE gratis kr./100 kg
"Superfoder" 500 kr./100 kg
Gængs smågriseblanding 350 kr.
MERPRIS/GRIS = ca. 5 kr.

SLAGTESVINESTALDEN

Et godt slagtesvin?

- Xxx
- xxx
- xxxxx

Krav til stald og management

- Ren stald en forudsætning!
- Klima og foder til grise > 30 kg
- Under 30 kg særbehandling

SLAGTESVINESTALDEN

- Virussygdomme (Anders)
- Forebyggelse PCV2
vaccination omfang.....
- håndtering....
 - Xxx
 - Xxx
 - xxx

- Mavesår
- Hvornår? Iflg. laboratoriet
 - Smågrise 20%
 - Slagtesvin 50%
- Fodertiltag
 - Mel
 - Korn udenom/fibre
 - Portioner/restriktiv
 - Wrap
- Opstaldning
- Sundhed

OPSUMMERING

Konsekvent sektionering! Stalde, grise og udstyr

Farestald: fodring af soen og mælkekopper

Fravænning: alder, vægt, overgangen, foder og vand

Smågrise: overgang fra zink, diarréhåndtering

Slagtesvin: vægt, fodring og klima

Sundhed

Vaccine

Diagnose

Behandling